

God for praksis og forskning

PUBLISERT 5. juli 2012

Ketil Eide (red.) | **Barn på flukt Psykososialt arbeid med enslige mindreårige flyktninger** Gyldendal Norsk Forlag, 2012. 356 sider

Fortellinger om barn på flukt er like gammel som historien om Moses, og hvordan han ble reddet av sin mor. Hun la sin sønn i en kurv som skulle flyte på Nilen, for at han skulle slippe unna dødsdommen mot alle hebraiske guttebarn.

Slik setter Ketil Eide det historiske perspektivet i det som er blitt en vellykket lærebok om et viktig og komplisert tema. De siste årene har over 9000 enslige mindreårige asylsøkere kommet til Norge. Når de ankommer landet er forhåpentligvis flukten over – men prosessen videre, fra asylintervju til eventuell bosetting i en kommune og, etter hvert et liv som selvstendig voksen, avhenger av et stort antall personer, etater og profesjoner.

«Boka gir et særlig sterkt vitnesbyrd om det sterke båndet mellom kunnskap og humanisme når den kommer ut samtidig med at rettsaken etter 22. juli pågår»

Flertallet av barna er gutter over 15 år, noen er sendt av sin familie for å søke lykken, andre har så vidt unnskluppet forferdelige trauma. Noen viser ukuelig vilje til å skape seg

nytt fotfeste, andre unnslipper aldri fortidens sår eller løgner.

Barn på flukt blir møtt av en mistenksomhet institusjonalisert av lovverket, men det samme lovverket gir dem beskyttelse. Kompleksiteten i dette temaet er usedvanlig, og boka er derfor viselig redigert med 15 selvstendige kapitler som favner statistikk, historie, juss, samfunnsvitenskapelig teori, psykosialt arbeid og terapi (og undertittelen er derfor litt for snever). Målgruppen er i første rekke helse- og sosialfagsstudenter, men boka er nyttig for alle som behøver kunnskap om barneflyktninger. Vi er mange som har erfart hvor vanskelig det kan være å hjelpe flyktninger til å bearbeide vonde minner. Boka hjelper til å forstå dette, og på den ene siden møte barnet med mangfoldighet i våre metodiske verktøyskrin, på den annen side verdsette barnets streben etter heller selv å finne hva som er lurt å gjøre.

Boka viser også at fordypning i et tema ikke trenger komme av ordrike, høyspesialiserte framstillinger, her er det oversiktligheten i formidlingen av en rekke komplementære innfallsvinkler som gir dybde. Forfatterne presenterer de store linjene i internasjonal asylpolitikk, historiske perspektiver på barnemigrasjon, spennet mellom strukturelle og individuelle perspektiv på flyktninger, sosialantropologisk dekonstruksjon av ideer om barndom og familier, utviklingspsykologiske utfordringer når barnet ikke tas hånd om av sine foresatte, betydningen av morsmålsundervisning, differensiering i forståelsen av posttraumatisk stresslidelse (PTSD) og, lokalt omsorgsarbeid. Boka peker likevel på at kunnskapsstatusen er manglefull: Hvordan går det med disse barna og hva avhenger det av?

Det er knapt noe forskningsfelt hvor de metodiske og etiske problemstillingene står i lengre kø, samtidig som kunnskap om det juridiske og politiske grunnlaget for asylretten er nødvendig. Dette er barn som ofte enten ikke kan, vil eller bør gi sensitiv informasjon om seg selv – omgitt som de er av sterkt asymmetriske relasjoner, hvor forskerens mulighet til å påvirke resultatene er store. Det er også etpolitisk minefelt. Barn som flykter alene, vil ikke bidra til overskudd i innvanderregnskapet med det første.

Denne boka vil være til stor hjelp for praksis og forskning, og den gir et særlig sterkt vitnesbyrd om det sterke båndet mellom kunnskap og humanisme når den kommer ut samtidig med at rettsaken etter 22. juli pågår.

Anmeldt av Ole Sigvard Lunnan, psykologiteamleder, BUP Søndre Norstrand

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 7, 2012, side